

A FELSŐBORSODI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1926. ÉVBEN MISKOLCON TARTOTT
TAVASZI ÉS ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVEI

SZERKESZTETTE :

SZENTMÁRTONI DÁNIEL
EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ.

A FELSŐBORSODI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1926. ÉVBEN MISKOLCON TARTOTT
TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE :

SZENTMÁRTONI DÁNIEL
EGYHÁZMEGVEI PAPI FŐJEGYZŐ.

A Felsőborsodi Ref. Egyházmegye 1926. évi május hó
27-ik napján Miskolcon tartott tavaszi közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Elek József
esperes

Szathmáry Király Pál
e. m. vil. tanácsbíró

elnöklete alatt

Demeter Bertalan

Maklár Dézso

Lökös Sándor

Szepessy Gyula

Hubay Mihály

Miklós Elemér

Svingor Jenő

világi tanácsbírók

papi tanácsbírók

Szentmártoni Dániel egyházi főjegyző,

Dr. Nagy Barna világi főjegyző,

Varga Imre egyházi aljegyző,

Dr. Horváth Zoltán tb. világi aljegyző,

Dr. Ambruzs István egyhm. ügyész,

Bartha Gyula egyhm. dékán.

Baczó Balázs, Batta József, Berecz József, Botos József, Csapó János, Cseh József, Csiky József, Kazay Géza, ifj. Körössy István, Körössy József, Kovács Béla, Pozsga József, Salamon Gyula, Somogyi Pál, Szigethy Ferenc, Lenkey Gyula, Osváth Zoltán, Tóth János, Tussay János lelkészek, *ifj. Balog István, Joó Miklós, Bakó Gyula, Nagy Sándor, Várady József* segédlelkészek.

A tanítótestület részéről: *Szügyi László* és *Körössy Antal*.

Ezeken kívül az egyházak képviselői, tanítók és vendégek szép számban.

1. Esperesünk magasszárnyalásu imában kérte Isten áldó kegyelmét tanácskozásunkra, majd bejelentvén, hogy szeretve tisztelt

egyházmegyei gondnokunk váratlanul közbejött elfoglaltatása miatt nem lehet jelen, mint legidősebb tanácsbíró: Szathmáry Király Pált kéri fel a világi elnöki szék elfoglalására, ki is a helyettes elnöklést átvevén, a megjelenteket röviden üdvözli s a gyűlést határozatképesnek jelenti ki és megnyitja.

2. Esperesünk előterjeszti a mult évről szóló terjedelmes jelentését.

Közgyűlésünk a nagy gonddal összeállított s valóban értékes esperesi jelentést egyhangulag tudomásul veszi s jegyzőkönyvünkben megörökíteni határozza.

3—a) Az esperesi jelentés kapcsán:

közgyűlésünk II. Rákóczy Ferencnek, történelmünk e kiváló nagy alakjának, továbbá a törhetetlen hithűség példaképeinek: a gályaraboknak, valamint az őket felszabadító Ruyter Mihály hollandi tengernagynak emlékét az immár 250 éves mult távlatából is hálás kegyelettel megörökíti.

3—b) Ugyancsak az esperesi jelentés kapcsán:

közgyűlésünk Barna Gyula disznóshorváti lelkész és egyházmegyei tanácsbírónak, Kerekes János barcikai lelkésznek, Bodolay Miklós nagyvisnyói lelkésznek s Benőcs Zsigmond egyházmegyei világi aljegyzőnek, e legközelőbb elhunyt hűséges munkatársainknak emlékét kegyeletes szívvvel megörökíti s az oly híven és nemesen megfutott földi pálya után csendes pihenést kíván porrészeiknek a sir ölén.

3—c) Esperesi jelentésből:

értesülve közgyűlésünk arról, hogy Bárdos István sajlóslázfalvai lelkész 40 évi hűséges szolgálat után nyugalombavonult, egyházmegyénk lelkészi karának e tisztos, veterán tagjáról való jó emlékezete és méltányló elismerése jelül hosszú és boldog nyugalmi időt kér számára Istentől.

3—d) Ugyancsak az esperesi jelentésből:

mély részvétellel értesül közgyűlésünk arról, hogy egyházmegyénknek nagy időközön át kimagasló oszlopa: Vadász Pál sajlószentpéteri lelkész és tb. esperes Istennek ez a kiválasztott embere, áldásos és munkás életének késő őszén súlyos betegségbe esett. E leverő hir

hatása alatt közgyűlésünk egész egyeteme aggódó lélekkel gondol e kiválóan értékes és tisztos férfiura s őt a jó Isten különös kegyelmébe és szabadító oltalmába ajánlja.

4. Olvastatott a rakacaszendi lelkészválasztásról felvett jegyzőkönyv, mely szerint a nevezett gyülekezet lelkipásztorává meghívás útján Osváth Zoltán disznóshorvái segédlelkész választatott meg.

Minthogy a választás a törvényes formák betartásával történt, Osváth Zoltán elválasztott lelkész a rakacaszendi egyházba beerősítettik.

5. Almássy Lajos meszesi lelkész és Szarka István meszesi birtokos, mint egyházmegyei kiküldöttek jelentik, hogy Osváth Zoltán lelkészt a rakacaszendi egyházba ünnepélyesen beiktatták.

Tudomásul szolgál.

6. Olvastatott a sajlóslázlófalvai lelkészválasztásról beterjesztett jegyzőkönyv, mely szerint nevezett egyház lelkészévé meghívás útján Jakab István volt kondói lelkész választatott meg.

Minthogy a választás a törvénynek megfelelően ment végbe, Jakab István elválasztott lelkész a sajlóslázlófalvai egyházba beerősítettik.

7. Svingor Jenő egyházmegyei tanácsbíró jelenti, hogy Jakab István lelkészt a sajlóslázlófalvai egyházba ünnepélyesen beiktatta.

Tudomásul szolgál.

8. Joó Miklós, Bakó Gyula és Nagy Sándor segédlelkészek okmányaik alapján az egyházmegyénkbe való bekebelezésüket kérik.

Közgyűlésünk nevezettek kérelmét teljesíti s Joó Miklóst a disznóshorvái, Bakó Gyulát a parasznyai, Nagy Sándort a nagyvisnyói egyházba segédlelkészül berendeli.

9. A finkei leányegyház kéri, hogy a megválasztott új tanítója: Virágh László, hivatalába beerősítsék.

Miután a megválasztott tanító okmányai rendben találtattak s a választás törvényesen folyt le, Virágh László a finkei tanítói állásba — esküjének letévése után — beerősítettik.

10. A Miskolcon tartandó tavaszi egyházkerületi közgyűlésre elnökségen kívül képviselőkül kiküldetnek:

Demeter Bertalan, Lőkös Sándor papi tanácsbírák, Szentmártoni Dániel papi főjegyző, Szathmáry Király Pál, Szepessy Gyula, Miklós Elemér világi tanácsbírák

11. Barna Gyula elhunytával egy egyházmegyei papi tanács birói állás; Benőcs Zsigmond elhunytával pedig az egyházmegyei világi aljegyzői tisztség megüresedvén:

Közgyűlésünk az állások betöltése céljából a szavazást 1926. július hó 1. határidővel elrendeli.

12. Olvastatott az egyházlátogatási számvevőszéknek 1926. évi május hó 10-én Miskolcon tartott üléséről felvett következő jegyzőkönyve:

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Miskolcon az 1926. évi május hó 10-én tartott egyházlátogatási számvevőszéki ülés alkalmával.

Jelen voltak: Elek József esperes és Zsóry György egyházmegyei gondnok elnöklete alatt Demeter Bertalan, Lőkös Sándor, Hubay Mihály, Lengyel Gyula, Svingor Jenő egyházlátogatók, Bartha Gyula egyházmegyei dékán, Szentmártoni Dániel egyházmegyei főjegyző.

Tárgy: 1. Az egyházlátogatók által beszédett pénzek számbavétele.

I. Az egyházközségek 1925. évi zárszámadásainak, a hit- és valláserkölcsei élet, valamint az iskolák megvizsgálásáról szóló előadói jelentéseknek tárgyalása.

II. A 6 járásba kiküldött egyházlátogatók beszámolnak az egyházak, lelkészek és tanítók által befizetett különféle járulékokkal.

A befolyt összeg nyugták ellenében az egyházmegyei dékának átadatott.

2. Előadók felolvassák jelentésüket az általuk meglátogatott egyházak hit és valláserkölcsei életéről, az iskolák szellemi állásáról, belmissziói munkásságáról s a felülvizsgált gondnoki számadásokról. E jelentések szerint a hit és valláserkölcsei élet valamennyi egy-

házunkban eléggé megnyugtató, amennyiben az isteni tiszteletek úgy hétköznap, mint ünnep és vasárnapokon rendszeresen megtartatnak s a hivek kellő buzgósággal látogatják a templomot. A hivek áldozatkészsége is dicséretesnek mondható. A gondnoki számadás valamennyi egyházban rendben találtatott s a belmisszió terén hova-tovább nagyobb munkásságot végeznek a belhivatalnokok. A tanítói nyugdíjjárulék, illetve kegyenérték, sőt az állami adó is több egyházban fizetetlen, ami az egyházak szegénységében s a hivek nagy megterheltségében leli magyarázatát.

Az előadók jelentése alapján javasolja számvevőszék az egyházmegyei közgyűlésnek, hogy 1. a nyomári egyház előljárói a rosszkarban levő tanítói lak és iskola haladéktalan renoválásra utasítandók; 2. a meszesi tanító csekély javadalmának megjavítása céljából a vármegyei közigazgatási bizottságnál új javadalmazási jegyzőkönyv kiállítása szorgalmazandó; 3. az egyházi énekkarok évi zárszámadásaik bemutatására kötelezendők.

Kelt mint fent.

Elek József

esperes.

Zsóry György

e. m. gondnok.

Szentmártoni Dániel

e. m. főjegyző.

Közgyűlésünk az egyházak szellemi és anyagi életéről beszámoló jegyzőkönyvet tudomásul veszi, a gondnoki számadásokat mind megerősíti és papi főjegyzőt megbizsa, hogy a megerősítő záradékot azokra vezesse rá s a záradékolt másodpéldányokat küldje meg az egyházaknak megfelelő eljárás végett.

A számvevőszék javaslata alapján közgyűlésünk

a) a nyomári egyház előljáróit utasítja a rosszkarban levő tanítói lak és iskola haladéktalan renoválására;

b) a meszesi tanító fizetésének megjavítása céljából átiratot intéz a vármegyei közigazgatási bizottsághoz egy új javadalmazási jegyzőkönyv kiállítása tárgyában;

c) a kebelbeli egyházi énekkarokat elkötelezi, hogy számadásaikat minden év végén mutassák be a helyi presbyteriumnak jóváhagyás végett.

13. Papi főjegyző indítványozza, hogy a gondnoki számadások II-od példányainak, az egyházak költségvetéseinek s a választók névjegyzékének egyöntetű elkészíthetése céljából új nyomtatvá-

nyokról, valamint kellő számu nyomtatott nyugták és ellen nyugták beszerzéséről is gondoskodjunk.

Indítvány egyhangulag elfogadtatik.

14. Olvastatott a szuhogyi leány-egyház kérvénye, melyben jelezve azt, hogy e nyár folyamán új tanítói lakot akar építeni s mivel a tanító családja az építkezés tartamára csak az iskolai tanteremben szállásolható el, kéri egyházmegyei közgyűlésünk engedélyét ahhoz, hogy az iskolai évet már május végén bezárhassák.

Közgyűlésünk nevezett egyház kérelmét a felhozott komoly indok alapján teljesíti s felhívja az illető körlátogatókat, hogy a szuhogyi iskolát haladéktalanul vizsgálják meg.

15. Egyházmegyei elnökség jelenti, hogy a szuhogyi leány-egyháznak az egyházkerületi pénzügyi választmányhoz 50 millió kor. kölcsön iránt felterjesztett kérvényét, közgyűlésünk utólagos jóváhagyása reményében, megerősítési záradékkal ellátta.

Jóváhagyólag tudomásul szolgál.

16. A boldvai egyház előljárósága beterjeszti az ottani egyházi énekhar alapszabályait megerősítés végett.

Közgyűlésünk az alapszabályt pótlás végett azzal adja vissza, hogy: a) a 13-ik pontból a „tagok megvendégelése“ kifejezés törölendő; b) egy záradékpont gyanánt rávezetendő, hogy az énekhar számadása az egyháztanácsnak minden év végén bemutatandó; c) az így elkészített alapszabályra a presbytérium jóváhagyása is rávezetendő s úgy küldendő be megerősítés végett az esperesi hivatalhoz.

17. A bánhorváti egyház egy az egyházra előnyösnek mutató földcsereszereződést terjeszt be jóváhagyás, illetve megerősítés végett.

Mivel a becsatolt presbyteri és közgyűlési jegyzőkönyvekből, valamint a helyhatósági bizonyítványból egyértelműleg kitűnik, hogy ez az ingatlancsere az egyházra tényleg előnyös leendő, közgyűlésünk a bemutatott csereszereződést a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett a főtiszt. egyházkerületi gyűlésre felterjeszti.

18. Olvastatott a belmissziói bizottságnak az egyházmegyénk 1925—26-ik évi belmissziói munkálatairól beterjesztett jelentése,

amelyből kitűnik, hogy: I. Egyházmegyénk lelkeszi kara, támogatva a tanítószó által, a legtöbb helyen hűségesen vállalta a belmisszió által rábizott ujszerű munkát és így az egyházmegye hitéletének képe a múlt időkhöz képest szokatlanul eleven látványt mutat. Vallásos esték tartottak: Martonyi, Mályinka, Balajt, Bánfalva, Parasznya, Vadna, Alacska, Felsőnyárad, Damak, Sajókazinc, Hegymeg, Nekézseny, Nagyvisnyó, Bánhorvát, Rudóbánya, Vámos, Hangács, Szilvásvár, Kápolna, Sajókaza. Sajóivánka, Boldva, Velezd, Berente, Ládbessenyő, Borsod, Ózd, Kondó, Sajóbábonny, Sajóecseg, Sajószentpéter, Ziliz, Szendrő, Radostyánban, összesen 34 helyen. Ezek közül 3 helyen: Bánhorváton, Kondón, Radostyánban vetítettképes előadások is voltak. 9 helyen: Martonyi, Parasznya, Nekézseny, Bánhorvát, Ládbessenyő, Ózd, Kondó, Ziliz és Radostyánban a *vasárnapi* iskola is rendszeresen folyt az iskolás gyermekek számára. E mellett a felnőtt ifjak és leányok vasárnapi nyári oktatása szintén gyakorlatban van minden helyen a beérkezett jelentések szerint Templomi áhitat az adventi és böjti napok alatt tartott 6 gyülekezetben: Martonyi, Mályinka, Nekézseny, Ózd, Ziliz, Radostyánban. Házi áhitat énekekkel, imádsággal, bibliai magyarázattal 4 helyen: Nekézseny, Vámos, Kondó, Zilizen. Rendszeres beteglátogatás főként 8 helyen: Mályinkán, Felsőnyáradon, Martonyi, Ládbessenyő, Ózd, Kondó, Ziliz, Radostyánban. Vallásos iratok mindenütt terjesztettek, bárha csekély számban, mivel az általános szegénység ezen a téren leginkább érezteti hatását. Presbyterek számára építő összejövetelek voltak: Nekézseny, Hegymeg, Kondó és Radostyánban, tehát 4 helyen. A köznap reggeli bibliaolvasást az istentiszteleten több helyen rendszeresítették. Vannak gyülekezetek, ahol az új énekeket a közönség külön gyakorló órákon tanulta. Legtöbb egyházban vallásos vagy hazafias tárgyú színelőadásokat is rendeztek szép anyagi sikerrel. Egyházlátogatóink csaknem minden egyházközségben tartottak szónoklatokat, felolvasásokat, erősítve a gyülekezetekben az egyházmegyéhez, illetve az egyetemes egyházhoz való tartozásuk érzetét. A belmissziói bizottság 3 ízben tartott összejövetelt. Ősszel Miskolcon, a téli munkaprogram megbeszélésére, mikor is a hatásos elnöki megnyitón kívül magasszínvonalú és a bizonyágtéves erejével ható előadásokat tartottak: Király Lajosné, dr. Bachman Lili úrnő, Somogyi Pál lelkész és Vargha Kálmán tanító urak. Sajószentpéteren az egyházmegyei tanítói gyűlésen a bizottság a tanítószó támogatására kérte az új munkában. Harmadik bizottsági ülés az egyház-

megyei ülést megelőzőleg tartatott Miskolcon, az évi belmissziói munka számbavétele tárgyában. II. Kitűnik a belmissziói bizottság jelentéséből, hogy a 3 missziói egyházból: Ózdról, Királdról és Abodról beérkezett jelentések szerint a misszió egyházak és szórványok gondozása minden tekintetben megfelel a kívánalmaknak. Az ózdi és királdi lelkészek, valamint az abodi előkönyörgő tanító hivatásuk magaslatán állva és semmi nehézségtől vissza nem riadva, végzik kötelességüket. Az ózdi lelkész kéri az ő konventi missziói segélyének, ami a békeidőben 1000 kor. volt s javadalmazásának egyharmadát képezte, valorizált értékben való kiutalását. Sajóvelezd az egyházmegye döntését kéri arra nézve, hogy a sajóvelezdi kántortanító köteles-e vagy nem a Királdon előforduló temetések alkalmával kántori teendőket végezni? Abodi tanító panasolja, hogy a templom a legnagyobb mértékben elévül, de jelenti mint örvendetes tény, hogy egyházmegyénk gondnoka: Zsóry György alispán ur szives közbenjárására ez a templom felvétetett az országos műemlékek sorába s így remélhető, hogy állami hozzájárulással fog renováltatni.

Közgyűlésünk a belmissziói bizottság jelentését tudomásul véve, azt a főtiszteletű egyházkerületre felterjeszti.

Nevezett bizottság javaslatai alapján pedig kimondja, hogy

a) a belmissziói bizottság a belmisszió ügyének előmozdítása és a hitélet serkentése céljából minél előbb, de legkésőbb szeptember havában rendezzen egy belmissziói értekezletet lelkészek, tanítók és presbyterek számára;

b) az egyházmegyei belmissziói értekezletet megelőzőleg s annak mintegy előkészítéseül járási értekezletek tartassanak;

c) a tavaszi egyházmegyei közgyűlést megelőzőleg betervezendő belmissziói jelentésekben a végzett munkák címük és tárgyuk szerint is meg legyenek nevezve, valamint számszerű adatokkal tüntetendő fel, hogy hány vallásos est, bibliai óra, vasárnapi iskola, házi áhitat, beteglátogatás történt s miféle vallásos iratok terjesztettek és hány példányban?

d) az evangéliumi szeretetmunka gyakorlása céljából felhivatnak a gyülekezetek a szegénygondozás, betegápolás stb. felkarolására s ennek intézményes gyakorlásáról is részletes jelentés teendő;

e) a kerületi belmissziói bizottsági ülésekre az egyházmegyei belmissziói előadót hivatalosan kiküldi;

f) az ózdi lelkésznek a missziói segély felemelésére, illetve valorizálására vonatkozó kérelmét a főt. egyházkerületre pártolólág felterjeszti;

g) a sajóvelezdi kántortanítót a Királdon végzendő kántori teendőkre elkötelezi;

h) Zsóry György egyházmegyei gondnoknak az abodi templom renoválása érdekében tett hathatós közbenjárásáért hálás köszönetét nyilváníttja.

19—20. Tárgyaltatott a nagyvisnyói és a disznóshorváti egyház lelkészi díjlevélmódosításának az ügye. Fenti egyházak új lelkészválasztás előtt állván, elhatározták a díjlevél módosítását, amely azonban mindkét helyen a régi díjlevél nagymérvű megcsonkításával járna.

Egyházmegyei közgyűlés fenti egyházaknak a díjlevélmódosítás tárgyában hozott határozatait nem hagyja jóvá, mivel az a díjlevél nagymérvű megcsonkításával járna, hanem az E. T. I. t.-c. 115. § alapján szigorúan kötelezi fenti egyházakat az érvényben levő, egyházi hatóságilag is megerősített régi díjlevél épségbentartására, melynek értékét megcsonkítani nem lehet. Egyházmegyei közgyűlés a régóta húzódó lelkészválasztást, a régi díjlevél alapján azonnal elrendeli s felhívja fenti egyházakat, hogy 15 nap alatt nyilatkozzanak arra nézve (II. t.-c. 9. §.), hogy meghívás után óhajtják-e betölteni a lelkészi állást? Mert ellenesetben e határidő elteltével az esperes pályázat után való lelkészválasztás iránt a törvény értelmében azonnal intézkedni fog (14. §.) s a választást le fogja folytatni. Ha pedig e díjlevél szerinti kötelezettség teljesítése oly nagymérvű volna, hogy az bebizonyíthatóan anyagi romlását okozná a gyülekezetnek, az esetben — a lelkészválasztás megtörténte után is — kérheti az egyház az egyházmegyei közigazgatási bíróság útján kötelezettségének mérséklését az E. T. V. t.-c. 33. §. 6. p. alapján

21. Olvastatott *vitéz Sáfrán Géza* nyug. altábornagynak, mint a „Magyar Kálvin Szövetség Szervező Bizottsága“ elnökének átirata, melyben hivatkozva arra, hogy a folyó év őszén egy „Országos Ref. Naggyűlés“ egybehívása és megtartása van tervbe véve s mivel e terv megvalósulása szempontjából óhajtandó, hogy a Kálvin Szövetség a mi egyházkerületünkben is megszerveztessék s felhívja egyházmegyénket, hogy a járási és egyházmegyei szövetségek és nőegyletek megszervezése céljából tegye meg a kezdeményező lépéseket.

Közgyűlésünk a „Magyar Kálvin Szövetség Országos Szervező Bizottságá“t s annak nagyérdemű, lelkes elnökét: *vitéz Sáfrán Géza* ur *Óméltóságát* az egyetemes egyházunk javára irányuló szent munkájában kész örömmel támogatja s ennek jeléül:

a) az egyházmegyei Kálvin Szövetség bizottságát megalakítja a következő tiszttal:

Elnökök: Elek József esperes, Zsóry György egyházmegyei gondnok.

Alelnökök: Szentmártoni Dániel, Fekete Pál.

Ügyvezető titkár: Bartha Gyula.

Szervező előadók: Hubay Mihály, Szepessy Gyula.

Rendező bizottság: Demeter Bertalan, Lőkös Sándor, Lengyel Gyula, Vargha Imre, Maklár Dezső, Ragályi Miklós, Szathmáry Király Pál, Bónis Aladár.

Sajtó előadó: Tóth János.

Jóléti előadó: Szigethy Ferenc.

Pénztárnok: Lenkey Gyula.

Ellenőr: Komjáthy Aladár.

b) a járás „Kálvin Szövetség” megalakítását, illetve annak ideiglenes megszervezését közgyűlésünk a már megszervezett egyházmegyei bizottságra bizza;

c) járási előadókul: a sajszentpéteri járásban Tóth Jánost és dr. Ambruzs Istvánt, az ózdi járásban Komjáthy Aladárt és dr. Horváth Zoltánt, az edelényi járásban Szigethy Ferencet és Bónis Aladárt megválasztja;

d) felhívja közgyűlésünk a kebelbeli egyházakat, hogy az Országos Kálvin Szövetségbe állandó, rendes tagokként lépjenek be, az egyházak elnökségét pedig megbizza, hogy gyülekezeteikben igyekezzenek a Kálvin Szövetség helyi csoportját minél előbb, lehetőleg október végére megszervezni.

22. Olvastatott a lelkészértekezletnek 1926. május 11-én Miskolcon felvett s ide mellékelte jegyzőkönyve, melynek közérdekű pontjai s javaslatok a következők:

6. Svingor Jenő radostyáni lelkész felolvasásában alapos bírálat és mérlegelés tárgyává teszi hivatalosan közölt konventi Törvénytervezetet az egyháztagok fegyelmezése tárgyában. S eme Tervezetnek a mindennapi egyházi élettel, illetve tapasztalattal való összeegyeztetése után a következő javaslatot terjeszti a Lelkészértekezlet elé:

„A Felsőborsodi Lelkészértekezlet örömmel üdvözi a méltóságos Konvent által kibocsátott Fegyelmi tervezetet s azt mielőbb életbeléptetni óhajtja. Általában helyesnek és célravezetőnek találván azt, a részletekben kisebb módosításoknak kéri alávetni. A fegyelmezésre szoruló vétségek közül kihagyandónak véli a házi imádkozás, bibliaolvasás, urvacsorával való élés (kivéve a presbytereket) és jótékonyág elmulasztását, amennyiben ezek nem a törvény, hanem a lelkiismeret önkéntes fegyelmező hatalma alatt hagyandók, ellenben a többi felsorolt esetek, így pl. az adófizetés elmulasztása — az államhatósági végrehajtás megelőzésére és

elhagyására — egyházfegyelmi uton büntetendők. A cselekedeti bűnök közé a reverzális vétségét kérjük nyomatékosan felvenni. A fegyelmi büntetéseknel az urasztala helyett az urvacsorától tiltassanak el a vétkesek s a c) és d) pontok közé beillesztését óhajtjuk az egyháztagság ideiglenes felfüggesztésének. A 6. §-ban c) pont gyanánt vétessék törvénybe az egyházkövetés. A 7. és 11. §. módosítását a Forgács Gyula kerületi belmissziói előadónak a Sp. Lapok 1926. 17. sz. megjelent javaslata értelmében kérjük“.

Lelkészerőtekezlet elhangzott javaslatot magáévá teszi s azt teljes egészében felterjeszti az egyházmegyére.

7. Hubay Mihály szilvászvárad i lelkész felolvasást tart a Kálvineum rendszeres segélyezéséről, lelkes szavakban hiva fel minden lelkésztestvérét a Kiss Ferenc kálvineumi igazgató által annyira ébrentartott mozgalom felkarolására. Határozati javaslata a következő:

„Lelkészerőtekezlet az árvák kegyelmes égi Atyja iránt mély-séges hálával eltelve, határozatilag kimondja, hogy teljes mértékben átérzi Kiss Ferenc kálvineumi igazgatónak árváink ügyét lelkesen felkaroló vivódását és elkötelez minden kebelbeli lelkészt és gyülekezetet, hogy egyház és lelkész részéről évi legkevesebb 8—8 pengő támogatásban részesítse a Kálvineumot s ezenkívül is felhivja a gyülekezetek angyalait, hogy a Kálvineum ügyét rendkívüli módon is hathatósan előmozdítani sziveskedjenek“.

Lelkészerőtekezlet magáévá teszi a javaslatot s azt felterjeszti az egyházmegyére.

8. Hubay Mihály szilvászvárad i lelkész határozati javaslatot olvas fel a reverzálisszabályzat tárgyában. Határozati javaslata a következő:

„Lelkészerőtekezlet a rábizott lelkekért Isten előtt való felelősség tudatában elfogadja az alsözempléni egyházmegye reverzális szabályzatát a 3 és 4. pont elhagyásával és helyette a 2. pont végére a következő betoldással: „De legalább is az 1868. LIII. 12. §-ának épségbentartása mellett lépjen házasságra, melyet az egyház kivételes esetekben „pro salute ecclesiae“ megtűr“. Az 5. pont h) és i) alpontjait pedig a következőképen módosítja: „Sirhelyet a református temetőben az egyház által kijelölt helyen kaphat. A lelkész az ilyenekről könyvet vezessen nyilvántartás okáért“.

Lelkészértekezlet magáévá teszi a határozati javaslatot s azt felterjeszti az egyházmegyére.

Közyülésünk a felterjesztett javaslatokat elfogadja, határozattá emeli s a 6. pontot egész terjedelmében felterjeszti a főt. egyházkerületre. A jegyzőkönyv többi pontjait jóváhagyólag tudomásul veszi.

23. Olvastatott a segélyosztó bizottság jegyzőkönyve, mely szerint az egyházkerületi pénztár a felsőborsodi egyházmegyének átadott:

- I. Báró Baldácsy-segély címen 21,000.000 koronát,
- II. Államsegély címen --- --- 6,000.000 koronát.

Bizottság az egyházkerület utasítása értelmében a báró Baldácsy-segélynek több mint felét, 11 millió koronát a kebelbeli lelkészövegyek és árvák részére határozta kiosztani, másik részét pedig szegény egyházak, lelkészek, tanítói árvák javára. Az államsegély egészben az egyházmegyei közigazgatási célokra fordított. Bizottság az elosztást méltányosság szerint részletesen megállapítja s az erről szóló kimutatást a főt. püspök urhoz felterjeszti.

Közyülésünk a jelentésben foglaltakat tudomásul veszi, a segélyek szétosztását jóváhagyja és a bizottságnak fáradozásáért köszönetét nyilvánítja.

24. Olvastatott az egyházmegyei számvevőszék következő jegyzőkönyve:

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Miskolcon, 1926. évi május hó 14. napján délelőtt 9 óraker a vármegyei alispáni hivatalban a felsőborsodi ref. egyházmegye számvevőszékének üléséről.

Jelen vannak:

Elek József esperes, Zsóry György egyházmegyei gondnok, Bartha Gyula egyházmegyei dékán és dr. Ambrus István egyházmegyei ügyész.

A számvevőszék a dékán által az egyes pénztári hitelkönyvek és pénztári könyvekből készített kimutatások, melyek e jegyzőkönyvhöz csatoltatnak, valamint az eredeti kötelezvények, betét-

könyv, hadikölcsönkötvények tüzetes átvizsgálása után az egyes pénztárak következő állományát állapította meg:

I. Közigazgatási pénztár állománya :

Bevétel	---	---	---	---	---	---	50,234.238 K
Kiadás	---	---	---	---	---	---	<u>48,509.654 K</u>

Maradvány 1,724.584 K,

azaz egymillió hétszázhuszonnégyezer ötszáznyolcvannégy korona, amely készpénzben felmutattatott.

A közigazgatási pénztár állása 1925. december 31-en:

Kihelyezett kölcsöntőke	---	---	---	---	---	3,527.073 K
Készpénzmaradvány	---	---	---	---	---	1,724.584 K
Kamathátralék	---	---	---	---	---	<u>76,034 K</u>

Összesen 5,327.691 K

Ebből az egyházak, lelkészek és tanítói hivatalok tőkái --- --- --- --- --- 2,353.986 K

Igy a közig. pénztár saját tőkéje --- 2,973.705 K

Saját tőke 1924. dec. 31-én --- --- --- 612 194 K

„ „ 1925. dec. 31-én --- --- --- 2,973.705 K

Tőkeszaporodás 2,361.511 K

Az egyházak, lelkészi és tanítói hivatalok saját tőkéiről a kimutatás a jegyzőkönyvhöz csatoltatott.

A kamathátralékban nincs benne a hadikölcsönkötvények még be nem váltott szelvények kamata

II. Lelkészi gyámtár.

Bevétel	---	---	---	---	---	6,454.685 K
Kiadás	---	---	---	---	---	<u>6,454.600 K</u>

Maradvány 85 K,

azaz nyolcvanöt korona, mely készpénzben felmutattatott.

A lelkészi gyámtár állása 1925. dec. 31-én:

Pénztári maradvány	---	---	---	---	---	85 K
Saját tőke	---	---	---	---	---	2,588.876 K
Kamathátralék	---	---	---	---	---	<u>33 015 K</u>

Összesen 2,621.976 K

Tőkeállomány 1924. dec. 31. --- --- --- 109.276 K

„ 1925. dec. 31. --- --- --- 2,588.876 K

Tőkeszaporodás 2,479.600 K

III. Gyűléstartási alap:

Bevétel	---	---	---	---	---	---	nincs
Kiadás	---	---	---	---	---	---	nincs

1924. maradvány 29.222 K,
azaz huszonkilencezer kettőszázhuszonkettő korona, mely készpénzben felmutattatott.

E tár állása 1925. dec. 31 én:

Pénztári maradvány	---	---	---	---	---	29.222 K
Saját tőke	---	---	---	---	---	21.112 K
Kamathátralék	---	---	---	---	---	14.763 K
					Összesen	65.097 K
Tőkeállomány	1924.	dec.	31-én	---	---	21.112 K
"	1925.	dec.	31-én	---	---	21.112 K
Szaporodás vagy apadás nincs.						

IV. Bárczay-alap:

Bevétel	---	---	---	---	---	---	48.599 K
Kiadás	---	---	---	---	---	---	25.000 K

Maradvány 23.599 K

E tár állása 1925. dec. 31-én:

Pénztári maradvány	---	---	---	---	---	23.599 K
Saját tőke	---	---	---	---	---	1.401 K
Kamathátralék	---	---	---	---	---	604 K
					Összesen	25.604 K
Tőkeállomány	1924.	dec.	31-én	---	---	1.401 K
"	1925.	dec.	31-én	---	---	1.401 K
Szaporodás vagy apadás nincs.						

V. Somossy-alap.

Bevétel	---	---	---	---	---	---	nincs.
Kiadás	---	---	---	---	---	---	nincs.

1924. maradvány 826 K,
azaz nyolcszázhuszonhat korona, mely készpénzben felmutattatott.

E tár állása 1925. dec. 31-én:

Pénztári maradvány	---	---	---	---	---	826 K
Saját tőke	---	---	---	---	---	400 K
					Összesen	1.226 K
Tőkeállomány	1924.	dec.	31-én	---	---	400 K
"	1925.	dec.	31-én	---	---	400 K
Szaporodás vagy apadás nincs.						

VI. Szakall-alap :

Bevétel	---	---	---	---	---	---	---	49.400 K
Kiadás	---	---	---	---	---	---	---	25.000 K

Maradvány 24.400 K,

azaz huszonnégyezernégyszáz kor. készpénzben felmutattatott.

E tár állása 1925. december 31 én:

Pénztári maradvány	---	---	---	---	---	---	---	24.400 K
Saját tőke	---	---	---	---	---	---	---	600 K

Összesen 25.000 K

Tőkeállomány 1924. dec. 31-én --- --- 600 K

„ 1925. dec. 31 én --- --- 600 K

Szaporodás vagy apadás nincs.

VII. Iskolai könyvek alapja :

Bevétel és kiadás nincs

1924. pénztári maradvány --- --- --- 1.753 K,

azaz egyezerhét száz ötvenhárom kor., mely készpénzben felmutattatott.

E tár állása 1925. dec 31-én:

Készpénzben	---	---	---	---	---	---	---	1.753 K
Saját tőke	---	---	---	---	---	---	---	800 K

Összesen 2.553 K

Tőkeállomány 1924. dec. 31 én --- --- 800 K

„ 1925. dec. 31 én --- --- 800 K

Szaporodás vagy apadás nincs.

VIII. Vadászy alap.

A Borsod-Miskolci Hitelbank R. t. miskolci bej. cég 28.266. sz. betétköny-

vén 1925. dec 31. állaggal --- --- 62.803 K

IX. Botos alap :

5 drb. Sajószentpéteri Takarékpénztár R.-t. i részvény 1923. január 1-től járó szelvényekkel, új részvény kiállítás alatt.

Az egyes táraknál meglevő hadikölcsönkötvények 57300 kor. összértékben eredetben felmutattattak s teljes névértékben állítottak be a számadásokba.

Javasolja a számvevőszék, hogy a betétek kamatlábát 10%-ban, a kiadott kölcsönök után pedig 18%-ban, utólagos kamat-

fizetésnél 20⁰/₀-ban állapítsa meg a közgyűlés, ez felevén meg a pénzügyi piacon fenálló kamatlábnak.

Miután a számvevőszék az összes felsorolt pénztárak számadását megvizsgálta, az egyes tételeket a hitelkönyvvel, pénztárkönyvekből készült kivonatokkal, eredeti értékpapír kötvényekkel, a bevételi és kiadási okmányokkal összevetve helyesnek találta, javasolja az egyházmegyei közgyűlésnek, hogy az 1925. évre számadásokat, illetőleg a felmentvényt a dékánnak a szokásos fentartással megadni méltóztassék.

Kelt mint fent.

Zsóry György

e. m. gondnok.

Ambruzs István

e. m. ügyész, jkvvezető.

Elek József

esperes.

Bartha Gyula

dékán.

Közgyűlésünk a jegyzőkönyvben foglaltakat tudomásul veszi a dékánnak — a szokásos fentartás mellett — a felmentvényt megadja s hűséges működéséért köszönetét és elismerését nyilvánítja,

25. Olvastatott Lőkös Sándor egyházmegyei közalapi és nyugdíjintézeti pénzkezelő következő jelentése:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Az Országos Közalap és az Országos Lelkészi Nyugdíjintézet 1925. évi járulékainak kezelésére vonatkozó jelentésemet a következőkben van szerencsém előterjeszteni:

I. Országos Közalapi járulék egyházmegyénk anya-leányfiók és szórvány egyházaira az 1925. évre kivolt vetve összesen 1,531 050 korona; azon okból pedig, hogy az 1924 évi kirovás (vagyis szintén 1.531,050 korona) az 1925. évi egyházlátogatás által szedetett be, konventi rendelkezés szerint mint hátralék hasonlólag az 1925. évi előírásba lett felvéve. Minek folytán az 1925. évi kivetési főösszeg 3,062.100 korona E kirovási főösszezből az 1925. év folyamán befolyt összesen 2,562.828 korona. A mutatkozó 499 272 korona hátralékot csekély kivétellel a folyó évi egyházlátogatás már beszedte. Késedelmi kamat címén befolyt az 1925. év végéig 64 070 korona. Reformációi perselypénz bevételeztetett 106.000 korona. Mind-ezen bevételeket a Magyar Földhitelintézetnek — mint a református egyetemese konvent központi pénztárának beküldöttem. Közalapi számadásomat úgy az egyházmegyei, — mint a Központi Országos Bizottság jóváhagyta

II. Ami az Országos lelkészi nyugdíj- és özvegy, árvagyámintézeti járulékokat illeti, az 1925. évre belépési járulék, 4°/_o-os kamat, tagsági díj, fentartói járulék, előző évi hátralék és késedelmi kamat címeken elő volt írva összesen 115,528.510 korona, ebből befolyt 1925. évi december 31 ig 68,870.307 korona, hátralék így mutatkozik 46,658.203 korona. — Ugy, de ez a hátralék csak látszólagos, mivel ennek nagyobb része a jelen 1926. év folyamán már szintén befolyt. — Jelenleg 19 milliónyi tényleges hátralék áll fenn. Innen is felhívom a hátralékos egyházakat és lelkész urakat tartozásaik haladéktalan befizetésére, miután a központi Végrehajtó Bizottság erélyes intézkedést követel az egyházmegyei intézőségtől. — A befizetett pénzeket a Magyar Földhitelintézethez — mint a Nyugdíjintézet központjához beküldöttem, hasonlólag Virágvasárnapi perselypénz címén 118.000 és Gusztáv Adolf egyesület perselypénz címén is 96.000 koronát.

A lelkészi nyugdíjintézettel kapcsolatos özvegy-, árva-gyámintézet ezidőszerint közvetlenül küldvén az ellátottak részére évi járadékjaikat, mint ügykörömön kívül eső intézményről nincs jelenteni valóm.

Nyugdíjintézeti számadásomat mind az egyházmegyei, — mind a központi Országos Bizottság — elismerőleg jóváhagyta.

Jelentésem tudomásulvételét tisztelettel kérve, maradtam Sajóecsegen, 1925. május 26-án.

A Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés alázatos szolgája

Lőkös Sándor

egyházm. közalapi és Orsz. lelkészi nyugd. int. pénzkezelő.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi s a pénzkezelőnek hűséges és pontos működéseért elismerését és köszönetét nyilvánítja.

26. A felsőbarcikai egyház új lelkészválasztás előtt állván, folyó évi április 18-án tartott közgyűlésében a lelkészi díjlevél módosítása tárgyában határozatot hozott, mely szerint — új adókulcs alkalmazásával — a régi 35 köb. rozsfizetés 29 mm. buzára változtatott át s mivel e kettő közötti árkülönbség teljesen fedezi a 175 kor. mustváltságot, e teherterhelés tehát az új díjlevélből csonkítás nélkül kieshetik. A díjlevél többi pontjai lényegesen nem változnak.

Közgyűlésünk a betervezett díjlevél módosítást — mivel az a régi díjlevél értékéből semmit le nem von — jóváhagyja és utasítja az

egyház előljáróságát, hogy az új díjlevelet készítse el s őszi gyűlésünkre terjessze be.

27. Vadászy Pál sajoszentpéteri lelkész állandó gyengélkedése miatt kéri, hogy a berentei egyházban több, mint 5 év óta viselt felügyelő-lelkészi tisztségéről szóló lemondását fogadja el közgyűlésünk.

Közgyűlésünk Vadászy Pált fenti kötelezettsége alól — szives köszönete kifejezésével — felmenti s helyette Szabó Lajos sajoszentpéteri segédlelkészt bizza meg a felügyelő-lelkészi teendők ellátásával, hogy ott — további intézkedésig — önálló hatáskörrel működjék.

28. A susai leányegyház presbyteriuma és Ignéczy Béla állami tanító között folyó évi február 22-én egyezséglevél kötött az énekvezéri fizetésre vonatkozólag, mely 200 aranykoronában és 2 q buzafizetésben, de az utóbbi csak az ő személyéhez kötött lett megállapítva. Kéri a presbyterium többsége által aláírt egyezséglevél megerősítését.

Közgyűlésünk beterjesztett egyezséglevelet jóváhagyja, megerősíti.

29. A vadnai egyház presbyteriuma és Vadna község képviselőtestülete között közös megállapodás jött létre, mely szerint Svingor József lelkész s a presbyterium átengedi a lelkészi rét egy részét a község használatába, levente-gyakorlótér céljaira és helyette bérlet címen kárpótlásul a község felajánlja s a lelkész használatára átengedi a saját tulajdonát képező 1600 □-öl jó szántóföldjét. Lelkész jelentése szerint ezáltal ő nem fog károsodni, sőt, e csere ránézve csak előnyös lesz.

Közgyűlésünk a beterjesztett csereegyezségi határozatot, mely a lelkész részére előnyös lesz, jóváhagyja, megerősíti, de csak a Svingor József lelkészi működése idejére s az egyezségkötés az ő utódját nem kötelezi.

30. Bartha Mihály sajóvamosi lelkész nyugdíjazásával kapcsolatban többféle kérelmet terjeszt egyházmegyénk elé.

Közgyűlésünk a kérvényben foglaltakat nem teljesítheti, hanem azt tanácsolja nevezett lelkésznek, hogy nyugdíjazását 1927. április hó 24 től kezdve kérelmezze.

31. A zilizi egyház új templomtorony építését határozta el s a beterjesztett tervrajzot, költségvetést és rendkívüli egyházadókivetést időközben az egyházmegyei elnökség jóváhagyta, a közgyűlés utólagos jóváhagyásának reményében.

Közgyűlésünk örömmel veszi tudomásul a zilizi egyház szent-célú elhalálozását s az elnökség intézkedéseit jóváhagyólag tudomásul veszi.

32. Mindezen jegyzőkönyvi pontok meghitelesítették.

Közigazgatási bírósági ügyek.

I

A felsőborsodi egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróság *özv. Barna Gyuláné* disznóshorváti lakos, lelkész özvegye panaszosnak a keresztelési stóla felemelése tárgyában előterjesztett panaszra ügyében alólirt helyen és napon megtartott tárgyalás után a következően

i t é l t:

Az egyházmegyei bíróság *özv. Barna Gyulánét* panaszával elutasítja.

I n d o k o k:

Miután lelkészi díjlevél 11. pontja világosan kimondja, hogy a disznóshorváti lelkészi funkciók között a keresztelés díja 25 kr., a felsőborsodi egyházmegye 1925. évi őszi közgyűlésének 22. sz. határozata pedig a régi pénzegységben és pénzértékben kifejezett díjlevélbeli készpénzjárandóságokat az összes egyházi hivatalnokokat illetően elvi jelleggel akként rendeli a most folyó pénzértékre átszámítani, hogy azok a teljes aranykorona (1 ar. kor. át 14.500 kor. szorzószámmal számítva) értékben átszámítva illetik a javadalmasokat meg s miután ekként az említett díjlevélbeli keresztelés jelenbeni díja 10.000 K-t tesz a mai pénzértékben ki, kérelmezőnek azon kérelme, hogy a keresztelési díj ez összeg helyett 40.000 K-ban állapíttassék meg, mint törvényes alappal nem bír, elutasítandó volt.

Kelt Miskolcon, 1926. május hó 27. napján.

A felsőborsodi egyházmegyei közigazgatási bíróság.

Elek József
egyházi elnök.

Zsóry György
godnok, h. világi elnök.

Dr. Horváth Zoltán
jegyzőkönyvvezető.

II.

A felsőborsodi egyházmegyei egyházi bíróság, mint közigazgatási bíróság Veres Tamás és öt társa damaki lakos egyháztagoknak a damaki gondnok- és presbyterválasztás ellen beadott felebezése tárgyában alulírott napon és helyen megtartott tárgyalás után a következőleg

i t é l t:

Az egyházmegyei bíróság az 1926. április hó 25 én megtartott gondnok- és presbyterválasztást megsemmisíti és a folyó évi, egyházhatóságilag megerősített névjegyzék alapján új választást rendel el s annak foganatosítására az egyházközség elnökségét utasítja.

I n d o k o k:

Arra való tekintettel, hogy a beterjesztett egyházhatóságilag jóváhagyott választói névjegyzék és presbyteri gyűlési jegyzőkönyvből kétségtelenül megállapíthatóan a megtámadott választás nem a hiteles és törvényszerűen megállapított választói névjegyzék alapján történt, hanem a presbyterium által önhatalmuan és törvényellenesen kiigazított névjegyzék alapján, a törvényszerű formák megszegésével létrejött választás, mint törvényellenes, megsemmisítendő és az új választás elrendelendő volt.

Kelt Miskolcon, az 1926. május hó 27. napján.

A felsőborsodi egyházmegyei közigazgatási bíróság.

Elek József

esperes, egyházi elnök.

Zsóry György

e. m. gondnok, világi elnök.

Dr. Horváth Zoltán

jegyzőkönyvvezető.

Fegyelmi bírósági ügy.

Jegyzőkönyv.

Készült a felsőborsodi ref. egyházmegye bíróságának, mint időszaki fegyelmi bíróságnak Miskolcon, 1925. évi december 11-ik napján tartott üléséről.

A bíróság részéről jelen vannak: Elek József esperes, mint egyházi és Bónis Aladár e. m. tanácsbíró, mint tárgyalást vezető helyettes világi elnök elnöklete alatt Demeter Bertalan, Lőkös

Sándor egyházi és Szathmáry Király Pál világi tanácsbírák, Dr. Nagy Barna vil. főjegyző, mint előadó és mint jegyzőkönyvvezető.

A *vád képviselőjében* egyházi közérdekből jelen van: Dr. Ambrus István, e. m. ügyész.

A *felek részéről jelen vannak*: Szikszay Péter, Czövek József, Tardi László, Szikszay András sajkókápolnai egyháztagok, mint panaszosok.

Cseh József sajkókápolnai ref. lelkész panaszlott távolmaradásának okát orvosilag igazolt betegségével igazolta

Tárgy: Cseh József sajkókápolnai ref. lelkész fegyelmi ügye.

Tárgyalást vezető elnök az ülés megnyitása és az ügy megjelölése után megállapította, hogy a bírák kellő számban vannak jelen, felek szabályszerűen idéztettek s miután a törvényszerű felhívásra érdekeltségi kifogás nem emeltetett, sem ilyen hivatalból fenn nem forgott, a bíróság szabályszerűen megalakult.

Elnök felhívására előadó a jelen jegyzőkönyvhöz 1. alatt csatolt „Előadmány“ szerint részletesen ismertette a tényállást és a lefolytatott bizonyításfelvétel eredményét.

Ezek után elnök a tárgyalást berekesztette és a bíróság zárt ülésben tartott tanácskozás után egyhangulag meghozta, elnök pedig nyílt ülésben kihirdette a következő

i t é l e t e t :

A felsőborsodi ref. egyházmegye bírósága, mint fegyelmi bíróság, vétkeket mondja ki Cseh József sajkókápolnai ref. lelkész az E. T. V. t. c. 34. §. A—3. pontjába ütköző fegyelmi vétségekben azért, mert az 1925. évi május havában, a sajkókápolnai községében, a lelkészi földekből eszközölt foglalások miatt odahivatott egyháztagok azon kérdésére, hogy „akkor hát mi zsványok vagyunk?“, azt felelte: „aki a másét elveszi, az rabló és zsvány“, továbbá azért, mert az 1925. évi június havában a lelkészlaken vele szemben tiszteletlenül fellépő Czövek Józseffel szemben a „coki, kuss ki, én nem vagyok trágyás kezű“ kifejezéseket használta és a fegyelmi bíróság azért őt a V. t. c. 35. §. a) pontja alapján rosszalásra ítéli, egyben végrehajtás terhével arra kötelezi, hogy a 360.000 K tanudijjal együtt 1,360.000 koronában megállapított eljárási költséget 15 nap alatt végrehajtás terhével fizessen be az egyházmegye pénztárába:

a bíróság terheltet a többi fegyelmi vétségek vádjai és következményei alól felmenti.

I n d o k o k :

Szikszay András és társai sajkókápolnai egyháztagok az egyházmegye espereséhez az 1925. évi június havában lelkészük ellen írásbeli panaszt adtak be, melyben előbb általánosságban vádolják lelkészüket azzal, hogy

összeférhetetlen természete miatt évek óta nincs békesség az egyházban, annyira, hogy többen vallásukat emiatt otthagyni készülnek, majd több konkrét vádakat hoznak fel ellene.

Lelkész az ellene emelt panaszok indító okaira részletesen nyilatkozik és adatokat sorol fel annak igazolására, hogy a személye ellen intézett tervszerű támadások háttérében a párbérfizetés miatti elégedetlenség és a lelkési földek visszafoglalása miatti egyéni harag áll s ugyanazok állanak ennek a mozgalomnak az élén, mint amannak. Ismerteti az 1920. év óta tartó párbérelleles törekvéseket s állítja, hogy a feszült helyzetet ezek idézték fel közte és a hivek között.

Egyházmegyei ügyész a vádpontok alapján egyházi közérdekből vállalta a vád képviselőt az V. t. c. 35. §. A) 1., 3., 7. pontjaiba ütköző fegyelmi vétségek jelenségei miatt, mire indítványára az e. m. elnökség terhelt ellen elrendelte a vizsgálat lefolytatását és a vádpontokra nézve a tanú kihallgatások helyszíni foganatosítását, amely tényleg foganatosított is, ugyszintén a felek kihallgatása is a küldött vizsgáló biztosok útján.

A vizsgálat és a bizonyításvételek eredménye alapján az egyházmegye Fegyelmi Birósága előbb az 1925. évi szeptember hó 21. napján, majd bizonyításkiegészítéssel az 1925. évi december hó 11. napján az ügyet érdemben tárgyalván s az ügyész, valamint a panaszosok indítványainak meghallgatása után az egész ügyállás és az összes bizonyítékok mérlegelése mellett úgy találta, hogy :

egyfelől Barkász Bertalan ref. tanító, Szobonya József tanúk vallomása és a lelkész beismerése alapján, másfelől a Tardi László, Sebők János tanúk vallomása és a lelkész beismerése alapján bizonyítva van az ítélet rendelkező részében megállapított tényállás.

Miután pedig a bizonyított tényállás a V. t. c. 34. §. a) 3. pontjában körülírt fegyelmi vétségek tényálladékát kimerítik, terhelt vétességét megállapítani s a vétesség folyományaként a kiszabott büntetéssel sújtani és a felmerült költségekben marasztalni kellett. A bíróság a büntetés mérvének kiszabásánál enyhítő körülményként vette a terhelt és a hivek között a párbérfizetés és a földfoglalások kérdése miatt fenálló feszült viszonyt és azt a körülményt, hogy a lelkész mindkét esetben az egyházi közérdek és a jogos magánérdek védelmében jogos felháborodásában használta a kifejezéseket, viszont azonban a használt kifejezések súlyos volta nem menthető és a lelkési állás méltóságát sértik.

Az egyházmegyei ügyész által elejtett, azonban a panaszosok által a tárgyaláson is fentartott többi fegyelmi vétségek vádjai és következményei alól azonban terheltet felmenteni kellett, mert azokat a fegyelmi bíróság részben hebizonyítottak, részben büntethetőnek nem találta. Ugyanis :

bizonyítva lett ugyan a tanúk vallomásával és lelkész beismerésével, hogy egy vasárnap napon lelkész Kondóra vadászni ment és e vasárnapon isteni tiszteletet nem tartott, azonban Barkász Bertalan, Erdős Károly és Nagy Zoltán ref. tanítók egybehangzó vallomásával bizonyítva lett lelkész azon védekezése is, hogy ez az eset még az 1921. év őszén történt s hogy a lelkész helyett a kérdéses vasárnapon Erdős Károly sajószentpéteri ref. tanító elvégezte az istentiszteletet, míg a vád szerinti, utóbb 1922. évre módosított vádat bizonyítani nem sikerült, miután nem vitás, hogy csak

egy vasárnapi vadászat Vádjáról volt szó. Az 1921. évi november havi eset azonban a V. t. c. 140. § a értelmében elévülés okából nem büntethető. Ugyanezen okból nem lenne büntethető a Tóth Sándorné templomi esete sem, ha egyébként bizonyítva is volna, mert a panaszos eskü alatti vallomása szerint ez az eset is az 1921. évben történt.

Nem látta továbbá bizonyítottnak — lelkész határozott tagadásával szemben — a Szikszay Péter templomi esetét, különösen pedig nem a lelkész részéről való szándékosságot, továbbá a Szikszay Péter baltával való megfenyegetésének tényét, különösen annak, valamint az ut tilalmazására vonatkozó kijelentéseknek egyénileg bárkit is veszélyeztető, avagy feltehetően komoly voltát, mindezeket különösen nem látta bizonyítottnak azért sem, mert mindenik vádesetre maga az egyetlen tanu egyben vádló is volt az ügyben;

végül nem látta bizonyítottnak, hogy lelkész a hivekkel szemben a „szarvatlan marhák“ kifejezést használta volna, mert az erre kihallgatott 75 éves Zólyomi Mária nevű egyetlen tanu is csak oly értelmezéssel vallja e kifejezés használatát, hogy lelkész a kapuja előtt elmenve, valamelyik egyház taggal folytatott beszélgetés közben, a kifejezést a felekezet nélkülivé válni akaró kilépett egyháztagokra vonatkoztatta.

Mindezek alapján a rendelkező rész szerint kellett ítélni. A kihirdetett ítéletben az egyházmegyei ügyész és a panaszosok képviselőjében jelen volt egyháztagok megnyugodtak, az igazolt betegsége miatt meg nem jelent terhelttel pedig az ítélet írásban való közlése rendeltetett el.

K. m. f.

Elek József

esperes, egyházi elnök.

Bónis Aladár

vil. tanácsbíró, h. világi elnök.

Dr. Nagy Barna

vil. főjegyző, jegyzőkönyvvezető.

Tartalomjegyzék.

1. Gondnok távolmaradásának bejelentése. Szathmáry Király Pál a vil. elnöki szék elfoglalására felkéretik.
2. Esperesi jelentés tudomásul vétetik.
3. a) II. Rákóczi Ferenc és Ruyter Mihály és a gályarabok emlékének megörökítése.
3. b) Az egyházmegye halottai emlékének megörökítése
3. c) Bárdos István sajlászlófalvi lelkész nyugalombavonulása.
3. d) Közgyűlés Vadász Pál sajszentpéteri lelkészre Isten gondviselő kegyelmét kéri.
4. Osváth Zoltán segédlelkész rakacaszendi lelkésszé beerősíttetik.
5. Osváth Zoltán rakacaszendi lelkész beiktatása.
6. Jakab István sajlászlófalvi lelkész beerősítése.
7. Jakab István sajlászlófalvi lelkész beiktatása.
8. Joó Miklós, Bakó Gyula, Nagy Sándor segédlelkészek egyházmegyei bekebelezése.
9. Virágh László finkei tanító beerősítése.
10. Egyházkerületi képviselők választása.
11. Megüresedett egyházmegyei állásokra szavazat elrendelése.
12. Egyházlátogatási számvevőszék jelentése
12. a) A nyomári tanítói lakás és iskola renoválása.
12. b) Átirat a meszesi tanító új javadalmazási jegyzőkönyve tárgyában.
12. c) Énekkarok számadása a presbyteriumnak bemutatandó.
13. Új nyomtatványok beszerzése.
14. A szuhogyi iskola folyó tanévének megrövidítése.
15. Szuhogyi egyház kölcsön iránti kérvénye megerősíttetik.
16. A boldvai énekkar alapszabálya.
17. A bánhorváti csereszereződés megerősíttetik.
18. A belmissziói bizottság jelentése.
- 19—20. A nagyvisnyói és disznóshorváti lelkészi díjlevelek ügye.
21. Egyházmegyei Kálvin Szövetség megalakítása.
22. Vélemény a „Fegyelmi tervezet“-re, Kálvineum segélyezése, „Reverzális szabályzat“ ügye.
23. Segélyosztó bizottság jelentése.
24. Az egyházmegyei számvevőszék jegyzőkönyve.
25. Közalapi és nyugdíjintézeti pénzkezelő jelentése.
26. A felsőbarcikai módosított lelkészi díjlevél jóváhagyatik.
27. Szabó Lajos segédlelkész a berentei egyház felügyeletével megbízatik.
28. Ignéczy Béla susai állami tanító énekvezéri fizetési egyezséglevele jóvá hagyatik.
29. A vadnai csereszereződés jóváhagyatik.
30. Bartha Mihály sajjóvámosi lelkész nyugdíjazási ügye
31. A zilizi templomrenoválás ügyében tett elnökségi intézkedések jóvá hagyatnak.
32. Jegyzőkönyv hitelesítése.

Birósági ügyek.

I. Közigazgatásiai.

1. Barna Gyuláné lelkészözvegy keresztelési stóla felemelése iránti kérelme elutasíttatik.

II. Fegyelmi.

1. Cseh József sajjókápolnai lelkész fegyelmi ügye.

A FELSŐBORSODI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1926. ÉVBEN MISKOLCON TARTOTT
ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE :

SZENTMÁRTONI DÁNIEL
EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ.

A felsőborsodi ref. egyházmegye 1926. évi szeptember hó 24-én Miskolcon tartott őszi közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Elek József
esperes

Zsóry György
e. m. gondnok

elnökölete alatt

Demeter Bertalan

Bónis Aladár

Lőkös Sándor

Szathmáry K. Pál

Hubay Mihály

Szepessy Gyula

Lengyel Gyula

Fekete Pál

Svingor Jenő

világi tanácsbírák

Varga Imre

papi tanácsbírák

Szentmártoni Dániel lelkészi főjegyző,

Dr. Nagy Barna világi főjegyző.

Dr. Horváth Zoltán világi aljegyző,

Dr. Ambruzs István ügyész,

Bartha Gyula dékán.

Batta József, Berecz József, Botos József, Csapó János, Doktor Gyula, Gyülvész István, Jakab István, Joó Miklós, Komjáthy Aladár, Kovács Béla, ifj. Kőrössy István, Kőrössy József, Kövér Pál, Pozsga József, Somogyi Pál, Svingor József, Szigethy Ferenc, Tóth János, Tussay János lelkészek, *ifj. Balog István, Várady József, Nagy Sándor* s.-lelkészek.

A tanítótestület részéről: *Szügyi László, Kőrössy Antal.*

Ezeken kívül az egyházak képviselői, tanítók és vendégek szép számban

1. Közének és Svingor Jenő papi tanácsbíró szép alkalmi imája és bibliamagyarázata után Zsóry György egyházmegyei gond-

nok üdvözölve a megjelenteket s megállapítva a határozatképeséget:

a közgyűlést megnyitja.

2. Esperes felolvassa jelentését:

Közgyűlésünk a tartalmas esperesi jelentést köszönettel tudomásul veszi s jegyzőkönyvünkben megörökíteni határozza.

3. Az esperesi jelentés kapcsán:

Közgyűlésünk igaz kegyelettel emlékezik meg Molnár József és dr. Orbán Barna volt tanácsbírák elhunytáról s midőn jó emléküket még egyszer feljuttja s nevüket és érdemeiket jegyzőkönyvünkben megörökíti, áldást kér Istentől haló poraikra.

4. Az esperesi jelentés kapcsán:

Közgyűlésünk értesülve arról, hogy Bartha Mihály sajtóvámosi lelkész, egyházmegyénk lelkes karának kiválósága, egyházmegyénknek különböző tisztségekben sok éven át nagyértékű, lelkes munkásságot végzett tisztviselője f. év július 4 én ünnepelte meg áldásos lelkipásztorkodásának félszázados évfordulóját: e nevezetes időpont az ünnepelt férfit a legmelegebben üdvözli s további működésére Isten áldását kéri.

5. Az esperesi jelentés kapcsán:

Közgyűlésünk értesülve arról, hogy Palcsó Sándor sajtókazai kántorlanító, tanítói karunknak ez egyházas érzésű, jellemes, kipróbált tagja 40 évi hűséges szolgálat után nyugalomba vonult: a tanúgynek e kiváló munkásától, érdemeinek elismerése mellett, azon jókívánsággal vesz bucsút, hogy a jól megérdemelt nyugalmat sokáig élvezze erőben, egészségben.

6. Olvastatott az 1926. július hó 14 én, Miskolcon tartott szavazatbontó bizottsági ülés jegyzőkönyve, amely szerint az üresedésben levő papi tanácsbírói és világi aljegyzői tisztségekre 43 érvényes szavazat adatott be s papi tanácsbíróvá 29 szavazattal Varga Imre, világi aljegyzővé pedig 30 szavazattal dr. Horváth Zoltán választatott meg. Nem adtak szavazatot a sajtóvezető, dédesi, martonyi és kondói egyházak. Nagyvisnyóról és Rakaczaszendrőről pedig érvénytelen szavazatot küldtek be.

Közgyűlésünk a jegyzőkönyvi jelentést tudomásul véve, Varga Imrét megválasztott tanácsbírónak, dr. Horváth Zoltánt pedig világi aljegyzőnek jelenti ki s mindkettőjük működésére Isten áldását kérve, őket — esküjük letétele után — tisztségeikbe a legszebb reményekkel beerősíti. A szavazást elmulasztó, illetve érvénytelenül szavazó sajtóvelezdi, dédesi, martonyi, rakacaszendi egyházakat 50—50 ezer kor. birságban elmarasztalja. Ellenben Nagyvisnyót és Kondót felmenti a birság alól, mert utólagosan igazolták mulasztásukat.

7. Varga Imre tanácsbíró a papi aljegyzőségről lemond.

Közgyűlésünk a volt aljegyző érdemeinek elismerése mellett a lemondást elfogadja s az így megüresedett papi aljegyzői állásra a szavazást december 1. határidővel elrendeli.

8. Olvastatott a nagyvisnyói lelkészválasztásról beterjesztett jegyzőkönyv, mely szerint nevezett egyház lelkészeül meghívás útján Joó Miklós menekült lelkész választatott meg.

Közgyűlésünk a törvényesen megejtett választást tudomásul véve, Joó Miklóst a nagyvisnyói egyházba beerősíti s beiktatására Hubay Mihály és Maklári Dezső tanácsbírókat küldi ki.

9. A sajkákapolnai egyház lelkészi állása — a beterjesztett ügyiratok szerint — csere útján s az illetékes presbyteriumnak és egyházmegyei elnöksége jóváhagyásával Fekete Lajos miskolci hitoktató-lelkésszel töltetett be.

Közgyűlésünk a törvényes formák betartásával megejtett választást tudomásul veszi s nevezett új lelkész beerősítését — meg nem jelenése miatt — a tavaszi gyűlésre elhalasztja.

10. A sajkákazai egyház jelenti, hogy nyugalombavonult tanítója: Palcsó Sándor utódjául ennek fiát, Palcsó Dezsőt választotta meg a presbyterium egyhangú szavazatával.

Közgyűlésünk a választást jóváhagyólag tudomásul veszi s Falcsó Dezsőt — az eskü letétele után — állásába beerősíti.

11. A kondói egyház jelenti, hogy tanítójává pályázat útján Smóling Gábor okleveles egyént választotta meg.

Közgyűlésünk a választást jóváhagyja s Smóling Gábort — az eskü letétele után — a kondói tanítói állásba beerősíti.

12. Szügyi László, mint az egyházmegyei tanító-egylet elnöke, kéri az egyházmegye határozatát arra nézve, hogy kántor-tanítói állásra megválasztható-é olyan pályázó, akinek nincs énekvezéri oklevele?

Közgyűlésünk egyhangulag kimondja, hogy az érvényben levő egyházfőhatósági rendelet értelmében kántor-tanítóságra csak olyan egyén választható, akinek az énekvezéri oklevele is megvan.

13. A Miskolcon tartandó őszi egyházkerületi közgyűlésre egyházmegyénk képviselőjében elnökségen kívül kiküldetnek:

Hubay Mihály, Svingor Jenő papi tanácsbírák, Szentmártoni Dániel papi főjegyző, Bónis Aladár, Szathmáry K. Pál, Szepessy Gyula világi tanácsbírák.

14. Olvastatott a tavaszi egyházkerületi közgyűlésnek azon jegyzőkönyvi pontja, mellyel felhívja az összes egyházmegyét, hogy az egyetemes Konvent 227—1926. számú határozatában foglaltak szigorú szemmeltartása mellett vegyék revízió alá az állandó káplántartóhelyeket s már az őszi gyűlésre terjesszék fel az új megállapításra vonatkozó határozataikat.

Közgyűlésünk a konventi és egyházkerületi határozatok mérlegelése alapján állandó káplántartóhelyül 4 egyházat jelöl meg és pedig:

1. *Sajószentpétert*, hol a gyülekezet nagy lélekszáma s a bányatársulati és más iskolákban való hitoktatás teszi indokolttá az állandó káplántartást;

2. *Ózdot*, mint nagy kiterjedésű és lélekszámú missziói egyházat, hol 2 embernek is megfeszített munkát ad az anyaegyházhoz tartozó szórványok gondozása s a gyár- és bányatelepi iskolákban való hitoktatás;

3. *Disznóshorvátot*, mint szintén népesebb egyházat, hol a 2 ref. iskolán kívül 3 bányatársulati és 1 községi iskola is van s a hitoktatás itt is nagy munkát igényel;

4. *Rudabányát*, hol a ref. iskolán kívül bányatelepi iskola van s amelyhez mint népesebb leányegyház, Szuhogy is hozzá tartozik.

Megállapítja közgyűlésünk, hogy e 4 egyház közül egyik sem képes a segédlelkészi fizetés kiszolgáltatására, miért is javasolja, hogy a kápláni kongrua számukra kiutaltassék.

15. Olvastatott a múlt tavaszi egyházkerületi közgyűlés azon határozata, amely szerint a lelkésztanítóságok és tanító lelkészségek visszaállítását illetőleg véleményadásra szólítja fel az egyházmegyét.

Tekintettel azon sajnálatos tényre, hogy a 30-nál kisebb népségű iskoláktól a kormány megvonta az államsegélyt s az ilyen iskolákban a tanítás menete éppen a rendes tanító hiányában nincs biztosítva. Közgyűlésünk óhajtanádonak véleményezi, hogy az e nemű bajok orvoslása céljából lelkész tanítói állások szerveztessenek.

16. Olvastatott a tavaszi egyházkerületi közgyűlés azon határozata, amely szerint a Parochiális-könyvtár számára járuléki összeg gyanánt a folyó évre 10 pengő állapotott meg.

Tudomásul szolgál.

17. Az egyházmegyei belmissziói bizottság felterjeszti jegyzőkönyvét s kéri a következő javaslatainak elfogadását:

1. Az esperesből és egyházmegyei gondnokból álló kettős elnökség mellett Hubay Mihály, mint a belmissziói bizottság eddigi lelkes és buzgó elnöke, ügyvezető elnöki hatáskörrel alkalmaztassék s a bizottság egy lelkészi taggal és pedig Bálint János szendrői lelkésszel kiegészítettessék.

2. Minden egyházközség, a saját pénztárából legalább 100.000 koronát fordítson évenként az iratterjesztés céljaira s az esperes által az egyházközség számlájára megrendelt traktátusok s egyéb építő olvasmányok ingyen osztassanak ki a hivek között.

3. A téli hónapok alatt egyházmegyei tanítói, presbyteri konferenciák rendeztessenek, sőt az anya- és csecsemővédelem szempontjából külön női konferencia is rendeztessék.

4. A járási értekezletek megtartását az egyházmegyei közgyűlés is tegye kötelezővé.

5. Hatalmaztassék fel a belmissziói bizottság, hogy olyan gyülekezetekben, ahol az szives fogadtatásra talál, evangélizáló előadásokat és műsoros estélyeket tarthasson, esetleg a két Kálvineum javára.

Közgyűlésünk a belmissziói bizottság jegyzőkönyvét örömmel tudomásul veszi s javaslatait egyhangulag elfogadja.

18. Olvastatott a vármegyei kir. tanfelügyelőnek esperesünkhöz intézett hivatalos átirata, melyben hivatkozva arra, hogy a tanítók legnagyobb része a múlt évben nem készített részletes tananyagbeosztást, amit pedig az iskolai Rendtartás szigorúan megkövetel: utasítani kéri az egyházmegyénk kötelékébe tartozó ref. tanítókat,

hogy a rendtartásban előirt tananyagbeosztásukat készítsék el az új tantervnek megfelelően s mutassák be az esperesi hivatalnak.

Közgyűlésünk utasítja a kebelbeli tanítókat, hogy a részletes tananyagbeosztást az új tantervnek megfelelően készítsék el s legkésőbb december hó végéig mutassák be az esperesi hivatalnak.

19. Varga Imre sajoívánkai lelkész egy beadványában hivatkozva arra, hogy a barcikai egyházban folyó év február hó 15-től augusztus 15-ig, tehát egy fél éven át mint felügyelő lelkész működött s részletesen feltüntetve az általa teljesített lelkészi szolgálatokat, kéri, hogy részére 750.000 korona tiszteletdíj állapíttassék meg oly módon, hogy ez összegből 300.000 korona az egyház pénztárát, 450 000 korona pedig a lelkész-özvegyet terhelje, miután segéd-lelkész a jelzett idő alatt nem volt az egyházban s így az özvegy teljesen mentve volt a káplántartási kiadásoktól.

Közgyűlésünk a kérelmet méltányosnak találva, folyamodó részére felügyelő-lelkészi tiszteletdíj címén 750.000 koronát állapít meg azzal, hogy 300 000 koronát az egyház, 450.000 koronát pedig özvegy Kerekes Jánosné tartozik 30 napon belül megfizetni.

20. A berentei egyház tanítói lak építése céljából engedélyt kér a lelkészi állás betöltésének újabb 3 évre való elhalasztására. Kérelmét azzal indokolja, hogy az elmúlt 3 év alatt egyfelől a hivek szegénysége, másfelől a tanítói fizetés, lelkészi és tanítói nyugdíj-járulék, illetékegyenérték, állami adók s más egyéb kiadások valorizálása s így módon az egyházpénztár súlyos megterhelhetése miatt elvállalt kötelezettségének csak részben felelhetett meg, mert bár közel 100 millió korona költséggel a templomot, lelkészlakot sikerült rendbehozni, egy új és modern tantermet felépítenie, sőt a tanítói lakás számára egy megfelelő telket is vásárolt, de a tanítói lak építését még nem ejthette meg s ezt csak az esetben eszközölheti, ha a lelkészi javadalmat három éven át erre a célra felhasználhatja

Közgyűlésünk, tekintettel a berentei egyház hiveinek csekély számára s közismert szegénységére, továbbá arra a dicséretes buzgalomra és áldozatkészségre, mit az elmúlt három év alatt lerongyolított egyházak külső kiépítése körül tanúsítottak, a kérelmet a felhozott indokok alapján teljesíti s kivételesen engedélyt ad arra, hogy a lelkészi állás betöltése újabb három évre elhalasztassék. Egyben utasítja az

egyház előljáróit, hogy az ekként felszabaduló lelkészi jövedelmet megtakarítva s gondosan kezelve, három év alatt feltétlenül vigyék keresztül a tanítói lak felépítését. A felügyelői lelkészi teendők végzésével a barcikai lelkész bizatik meg.

21. Olvastatott Bartha Mihály sajóvámosi lelkész kérvénye, melyben hivatkozva megromlott egészségi állapotára, a becsatolt orvosi bizonyítvány alapján a folyó év október 1-től 1927. április 24 ig szabadságolását s a jelzett időre félfizetéses helyettes berendelését kéri.

Közgyűlésünk folyamodó kérelmét teljesíti s a helyettes berendelésével esperest megbizza.

22. Olvastatott a tanügyi bizottság jegyzőkönyve, melynek alapján közgyűlésünk határozatilag kimondja a következőket:

1. Elismeréssel adózik tanítóinknak a mult 1925—26. évben elért szép eredményért (64 tanító iskolája közül 41 kiváló), de egyben fájdalommal látja, hogy tanítóink jogos kívánságai még most sem nyertek meghallgatást az államkormány részéről, azért fokozatos egyházi főhatósága útján ujólag kéri, hogy a) a kántori javadalom a tanítóitól választassék el; b) az arcképes igazolvány ugy állittassék ki számukra, mint az államiaké; c) betegsegélyben részesüljenek; d) a háboruban eltöltött évek beszámittassanak és háborus pótlékban ők is részesüljenek; e) a tanítói nyugdíjárulék szállittassék le.

2. A tankönyvmizériák minél előbb kiküszöböltessenek és az uj állami tanterv vétessek át és akként módosittassék, hogy református szempontból jogos kifogás alá ne eshessék.

3. Intéztessék felterjesztés a vámórség által lefoglalt tornaszent jakabi iskola kiürítése, valamint ugyanezen és a finkei iskola állam segélyének további folyósítása érdekében vkm. urhoz annál is inkább, mert ezen iskolák tanítói előkönyörgök is.

4. Felhivja a tanügyi bizottság elnökét, hogy az á. k. mintájú naplók, a vallás és énektanítás tanmenetét minden iskolai év elején kérje be az iskolaszéktől, a szórványokból külön külön egyet, felhatalmazza, hogy ahol szükségét látja, oda ellenőrzés végett évközben is kiszállhat

5. Fájdalommal örökíti meg Bodolay Miklós volt nagyvisnyói körlátogató lelkész elhunytát.

6. Istennek minden áldását kéri Palcsó Sándor nyugalombavonult sajókazai tanítóra.

7. Szeretettel üdvözli Karácsonyi János radostyáni és Kiss Sándor parasznyi tanítókat a VII. fizetési osztályba való előléptetésük alkalmából.

8. Igazoló jelentésre hivja fel a sajókazinci és rakacaszendi iskola-

széki elnököket, hogy miért nem szolgáltattak be adatokat a herbolya-bányatársulati, debrétei fiókegyházi tankötelesek vallás és énektani tásáról.

9. Felhívja mindazon egyházi községeket, melyeknek szórványai vannak, hogy a szórványokban levő tanköteleseket vegyék számba és az iskolalátogatás alkalmával állítsák elő vizsgára és továbbá október 15 ig adjanak be véleményes jelentést intenzív gondozása érdekében.

10. Felhívja a dédesi egyházat, egyben utasítja az iskolalátogatók napidijaik fizetésére (8 pengő).

11. Felhívja Kátai György sajlászlófalvai tanitót, mint akinek iskolája gyenge, kötelességének lelkiismeretesebb teljesítésére.

12. Felhívja a sajkázai és finkei egyházak iskolaszékeit, hogy mi az oka az iskolájukban (Sajkázán György Vilma) tapasztalt nagyfoku hanyatlásnak.

13. Utasítja mindazon egyházakat, ahol a vallásitanítási tanterv és utasítás nincs meg, annak beszerzésére és a tanítónak való átadására.

14. Utasítja az iskolalátogatókat az iskolalátogatási jegyzőkönyv pontos és lelkiismeretes kitöltésére a tanítókat pedig arra, hogy statisztikai kimutatás adatait már jólőre gyűjtsék össze és beírás végett az iskolalátogatáskor tartsák kéznél.

15. Bodolay Miklós elhunyt körlátogató helyére Komjáthy Aladár ózdi lelkész választatott, Cseh József sajkápolnai lelkész körlátogató helyére pedig, aki körünkből eltávozott, Joó Miklós nagyvisnyói lelkész megválasztatott.

16. Köszönetét tolmácsolja Szentmártony Dániel, Andorkó Béláné és Gábor Istvánné, Abaházi Endre martonyii, Bakos János abodi és Varga Károly szuhogyi tanítóknak, akik Jeney Gyulát, valamint Baksi Andor sajkázai tanítónak, aki Fövenyessy Bélát helyettesítette a beteg kartársak iránti odaadó buzgósággal az iskolalátogatás idején.

17. Nagyvisnyó, Mályinka igazoló jelentésre hivatik fel az iskolai mulasztók miatt.

23. Svingor József lelkész indítványa az orsz lelkészi nyugdíjtörvény módosítása tárgyában

pártolólág felterjesztetik a felettes hatóság útján a zsinatelőkészítő bizottsághoz.

24. Doktor Gyula lelkész indítványa felett (autonomikus jogaink tiszteletben tartása tárgyában), mivel az speciális sérelmeket nem említ,

közgyűlésünk napirendre tér.

25. Gyűlvészi István ládbesenyői lelkész jóváhagyás végett beterjeszti az ottani presbyterium folyó évi junius 27-én hozott határozatát, mely szerint lelkész részére a régi díjlevél szerinti

járandóságok értéke folyósíttatik, — a hivek újabb megterhelése nélkül, — az adócsökkentési segélyből, olyan mértékben, amint annak nagysága megengedi, mindaddig, amíg az folyósíttatni fog.

Közgyűlésünk fenti határozatot szives készséggel jóváhagyja, tudomásul veszi.

26. A ládbesenyői egyháznak a tanítói díjlevél egységesítése tárgyában hozott határozatát, mivel az a tanítóra nézve sérelmes,

közgyűlésünk nem hagyja jóvá, hanem az ügy megnyugtató megoldása végett kiküldi fenti egyházhoz Lengyel Gyula és Bónis Aladái tanácsbírákat.

27. Tóth Miklós felsőnyárádi tanító panaszolja, hogy udvarán sem kamara, sem istálló nincs. A presbyterium 1924 ben elhatározta ugyan ezek felépítését, épület azonban még ma sincs.

Közgyűlésünk szigoruan utasítja a felsőnyárádi egyházat a nélkülözhetetlen kamara és istálló minél előbbi felépítésére s e határozat foganatosításáról jövő gyűlésünkre jelentés teendő.

28. A sajkóközi egyház jóváhagyás végett beterjeszti a szükséges jegyzőkönyvi kivonatokkal együtt a belhivatalnokok díjlevelének módosítása tárgyában hozott következő határozatát:

1. Munkaváltság fejében az eddigi rozspárbér helyett ugyanannyi búzát fizetnek a hivek, mely két terményár közötti különbség teljesen fedezi a munkaváltság eddigi összegét.

2. A mustjárandóság megváltása tárgyában pedig az a közös megállapodás történt, hogy az egyház átad a belhivatalnokok használatára egy darab teljesen betelepített kész szőlőterületet, melynek termőállapotba jutásakor, a hivek mustfizetési kötelezettsége megszűnik.

Közgyűlésünk fenti díjlevél módosításokat, — mivel azokban jövedelemcsökkentést nem lát — készséggel jóváhagyja, annak kimondásával, hogy az egyház tartozik a szőlőterületet 70 cm. mélyen felfordítva, beültetve és felkarózva a javadalmasoknak használatra átadni, a karószükségletet az egyház erdejéből később is, mindenkor kiadni, a terület után adót, illetéket fizetni.

Kimondja továbbá azt is, hogy a hivek mustfizetési kötelezettsége csak majd az átadásakor, a szőlő termőállapotba jutásakor fog megszűnni.

A behivatalnokokat pedig kötelezi arra, hogy a szőlő kellő megmunkáltatásáról, jókarban tartásáról, a főkék utánpótlásáról, úgy a maguk, mint utódaik érdekében is gondoskodjanak.

29. A sajkókazai egyház elhatározta, hogy egyházi épületeit s ezek kerítéseit a jövő év tavaszán cca. 80—100 millió korona előirányzott költséggel kijavíttatja, mely összeg egyharmad része rendkívüli adókimetés útján, a többi pedig 20 éves amortizációs kölcsönből nyerne fedezetet.

Közgyűlésünk az épületek javítására vonatkozó prebyteri s közgyűlési határozatot készséggel jóváhagyja, a költségek egyharmad részéig terjedő rendkívüli adókimetést, ugyszintén az amortizációs kölcsön felvételét is engedélyezi. És mivel az idő rövidsége miatt a szükséges iratok betérésztve nem lettek, nehogy emiatt a javítások megkezdése halasztást szenvedjen, közgyűlésünk felhatalmazza az elnökséget, hogy a bemutatandó költségvetést, szerződést, adókimetést és kölcsönvételi kötelezvényt jóváhagyási záradékkal elláthassa.

30. Olvastatott Doktor Gyula sajkókazinci lelkész és az ottani presbyterium igazoló jelentése a mult őszi jegyzőkönyve 14-ik pontjára (11. alpont) vonatkozólag,

mely igazoló jelentést jegyzőkönyvileg tudomásul veszi közgyűlésünk.

31. A Bethesda-kórház gazdagabb egyházainktól anyagi segítséget és támogatást kér.

Közgyűlésünk a diakonissza-képző kórházat a kebelbeli gyűlekezetek szives figyelmébe és pártfogásába a legmelegebben ajánlja.

32. A susai leányegyház három rendbeli, a közötté és a szerződésben megnevezett susai lakosok között 1926. február hó 14-én hat évre az egyház földjeinek bérbeadása tárgyában kötött haszonbérleti szerződést terjeszt fel jóváhagyás végett.

Egyházmegyei gyűlésünk a felterjesztett haszonbérleti szerződések megkötését tudomásul veszi.

33. A mályinkai egyház 1926. június hó 10-én tartott közgyűlésében 10 millió költséggel harangláb, lelkészi csűr, folyosó

és iskolai hid építését határozta el, melynek fedezetéről más alap hiányában rendkívüli egyházi adó útján kíván gondoskodni, amelyhez egyházmegye jóváhagyását kéri.

Egyházmegyei közgyűlés a szabályszerűen elhatározott, szükségesnek mutatkozó építkezéshez annak fedezetére a felterjesztett kivetési javaslat szerinti rendkívüli egyházi adó igénybevételét engedélyezi.

34. A parasznyai egyház f. év június hó 3. és 6-án tartott presbyteri és egyházközségi közgyűléseiben temploma renovációját, csonka tornya helyett egy új torony építését határozta el. A 220 millióban megállapított vállalati összeget rendkívüli adózás útján kívánja fedezni, amelyhez az egyházmegye jóváhagyását kéri.

Egyházmegyei közgyűlésünk a szabályszerűen elhatározott egyházi szükségletet szolgáló középítkezéshez a felterjesztett kivetési javaslat szerint kivetni kívánt rendkívüli egyházi adó szedéséhez, illetve az építkezésnek más rendelkezésre álló forrás hiányában ekkénti fedezéséhez hozzájárulását megadja, annnyival is inkább, mert az építkezés már végre is hajtatott.

35. Bartha Mihály sajjóvámosi lelkész nyugdíjaztatás iránti kérvényét beterjeszti.

Közgyűlésünk átteszi a kérvényt az egyházmegyei nyugdíjintézeti bizottsághoz.

36. Kun József varbói lelkész hosszabb gyógykezelést igénylő betegsége miatt s a becsatolt orvosi bizonyítvány alapján 6 hónapra szabadságolását, de meg káplántartási jogosultságának megállapítását kéri.

Közgyűlésünk a kért szabadságot engedélyezi oly feltétellel, hogy folyamodó lelkész helyettesítéséről maga tartozik gondoskodni. Államsegélyes káplántartási jogosultsága azonban nem állapítható meg, mert az ide vonatkozó konventi rendelet a minimálisra redukálta az állandó és államsegélyt élvező káplántartó helyek számát.

37. Az egyházlátogatói járások következőleg osztatnak el:

szentpéteri járásba megy : Hubay Mihály, *vámosi járásba* : Demeter Bertalan, *vadnai járásba* : Svingor Jenő, *bánvölgyi járásba* : Lengyel Gyula, *edelenyi járásba* : Lőkös Sándor, *szendrői járásba* : Varga Imre.

38. A mult tavaszi egyházkerületi közgyűlés a dunamelléki egyházkerületnek a konfirmáció körüli eljárásra vonatkozó „Utmutatását” leküldte véleményezés végett.

Közgyűlésünk Svingor Jenő egyházmegyei belmissziói bizottsági előadó bírálata és javaslata alapján a kérdéses „Utmutatást” célszerűnek és elfogadhatónak véleményezi.

39. Mindezen jegyzőkönyvi pontok meghitelesítették.

Közigazgatási bírósági ügyek.

I.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a felsőborsodi ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának 1926. szeptember 24-én Miskolcon tartott ülésében.

A bíróság részéről jelen vannak: Zsóry György egyházmegyei gondnok, mint tárgyalástvezető világi elnök, Elek József esperes, mint egyházi elnök, Demeter Bertalan, Hubay Mihály, Lökös Sándor, Lengyel Gyula, Svingor Jenő, Varga Imre egyházi, Bónis Aladár, Szepessy Gyula világi tanácsbírák, dr. Ambrus István egyházmegyei ügyész.

Jegyző és előadó: Varga Imre.

Felek részéről jelen vannak: Papp Lajos barcikai tanító, Berzy Ferenc barcikai gondnok és Réthy Sámuel presbyter.

Tárgy: özv. Kerekes Jánosné barcikai lelkészözvegy és Papp Lajos barcikai tanító fizetési követelési ügye.

Az ügy előadása után elnök felhívja feleket: van-e valami előadni valójuk? Miután semmi újabbat nem adtak elő, elnök a tárgyalást berekesztette és zárt ülésben tartott tanácskozás után a bíróság meghozta s nyílt ülésben kihirdette a bíróság egyhangulag hozott következő

i t é l e t é t:

Az egyházmegyei bíróság a barcikai egyház közgyűlésének 1926. március 23-án hozott felebbezett határozatát megváltoztatja, illetve megsemmisíti és kimondja, hogy özv. Kerekes Jánosné 1925. április 24-től 1926. április 24-ig terjedő évre a mustváltás és a szőlőmunkaváltás megilleti, mely két

járandóság együttesen 470 aranykoronát tesz ki családonként s azt a hivek végrehajtás terhe mellett így kötelesek kiszolgáltatni (1 aranykorona = 14.500 korona). A folyó 1926 ik évre pedig a lelkészi járandóság már a módosított s egyházmegyénk folyó évi tavaszi közgyűlése által is jóváhagyott új díjlevél alapján szolgáltatandó ki.

Az egyházmegyei bíróság Papp Lajos tanító kérelmének is helyt ad és kötelezi a barcikai egyházat, hogy Papp Lajosnak 1925. szeptember 1-től kezdődőleg a díjlevél 1 pontja szerinti 64 aranykoronát, ugyszintén a 2. pontja szerinti 92 aranykoronát végrehajtás terhe mellett szolgáltatassa ki a törvényes határidőben. Buzapárbér fizetés esetén azonban csak az 1. pont szerinti 64 aranykoronát köteles az egyház fizetni évente.

I n d o k o l á s :

A tényállás adatai szerint a barcikai egyház és annak belhivatalnokai között a vitás járandóság kiszolgáltatása tekintetében kötelező erejű magán-egyezség eddig létre nem jött, így tehát a díjlevél eredeti tartalma az irányadó az 1925. évre vonatkozólag. Az a körülmény ugyanis, hogy az elhalt lelkész és a tanító a jó békesség kedvéért éveken át nem érvényesítette követelését, kifejezett joglemondás hiányában nem vezethet a díjlevél rendelkezéseinek egyoldalú megcsönkítésára. Az is beigazolódott, hogy a 470 aranykoronát rendszeren fizették régebben a hivek. A folyó 1926-ik évre vonatkozólag pedig a rendelkező rész szerint kellett itélni, mivel közben a lelkészi díjlevél módosítása egyházhatóságilag is jóváhagyva megtörtént s így ez az irányadó.

Jelen ítélet a jelenvolt felek előtt élőszóval kihirdettetett s abban a felebbező felek megnyugodtak, az egyház küldöttjei pedig kérték az ítéletnek írásban való közlését.

Kmf.

Elek József

esperes, egyh. elnök.

Zsóry György

e. m. gondnok, világi elnök.

Varga Imre

e. m. jegyző, jegyzőkönyvvezető.

II

A felsőborsodi egyházmegyei egyházi bíróság, mint közigazgatási bíróság Komjáthy Aladár ózdi missiói lelkész panaszosnak a susai leányegyház prebyteriuma panaszlott elleni közigazgatási bírósági ügyében alólírt helyen és napon megtartott tárgyalás után a következőleg

i t é l t :

Az egyházmegyei bíróság arra kötelezi a susai ref. egyházközséget, hogy Komjáthy Aladár ref. lelkészének 1925. január hó 1-ső napjától kezdő-

dően a lelkészi díjlevélben foglalt természetbeni járandóságon, ugyszintén a lelkész részére szolgáltatni kötelezett fuvaron kívül a díjlevélben foglalt 100, azaz száz korona készpénzt — az aranykorona köztartozásokra nézve irányadónak nyilvánított mindenkori általános átszámítási kulcsának megfelelően — valorizált értékben s a lejárt részleteket végrehajtás terhe mellett fizesse meg.

I n d o k o k :

Miután a tiszáninneri egyházkerület 1924. év őszi közgyűlése 47. sz. elvi jelentőségű határozatában kimondotta, hogy a lelkészi és tanítói díjlevelekben foglalt készpénzjárandóságok az aranykorona mindenkori átszámítási kulcsának megfelelően teljes összegükben valorizálandók.

Miután a felek egyező előadása szerint nem vitás, hogy a panaszos által keresetbe vett 100 korona a régi lelkészi díjlevélben a lelkész részére és pedig a részére kötelezett fuvartól teljesen függetlenül kötelezett járandóság, a panasznak helyet adni és a rendelkező rész szerint itélni kellett.

Kelt Miskolcon, az 1926. évi szeptember hó 24 napján.

A felsőborsodi egyházmegyei közigazgatási bíróság.

Elek József
esperes, egyházi elnök.

Zsóry György
gondnok, világi elnök.

Dr. Horváth Zoltán
vil. aljegyző, jegyzőkönyvvezető.

Tartalomjegyzék.

1. Ima. Megnyitás.
2. Esperesi jelentés tudomásulvétele.
3. Az egyházmegye halottai emlékének megörökítése.
4. Bartha Mihály sajóvámosi lelkész üdvözlése.
5. Palcsó Sándor sajókazai tanító nyugalmabvonulása.
6. Szavazatbontó bizottság jelentése.
7. Varga Imre papi aljegyző lemondása.
8. Joó Miklós nagyvisnyói lelkésszé választása.
9. Sajókápolnai lelkészcsere tudomásul vétetik
10. Palcsó Dezső sajókazai tanító beerősítése.
11. Smóling Gábor kondói tanító beerősítése.
12. Énekvezérségre énekvezéri oklevéllel bíró egyén választható.
13. Kerületi képviselők választása.
14. Sajószentpéter, Ózd, Disznóshorvát, Rudabánya állandó káplántartó helyek.
15. Lelkész-tanítói állások szervezése.
16. Parochiális könyvtári járulék.
17. Belmisszióra vonatkozó határozatok.
18. A tanítók tananyagbeosztás készítésére kötelezettek.
19. Varga Imre barcikai felügyelőlelkési tiszteletdíja.
20. Berentei lelkészi állás betöltése 3 évre elhalasztatik.
21. Bartha Mihály sajóvámosi lelkész szabadsága, feleslelkész berendelése.
22. Tanügyi bizottság jelentése.
23. Svingor József indítványa a nyugdíjtörvény módosítása tárgyában.
24. Doktor Gyula indítványa felett közgyűlés napirendre tér.
25. Gyűlvészi István ládbesenyői lelkész járandóságai folyósítása tárgyában.
26. A ládbesenyői tanítói díjlevél ügye.
27. Felsőnyárad elköteleztetik a tanítói lakáson kamara és istálló építésére.
28. Sajókazai behivatalnokok díjlevelének módosítása.
29. Sajókazai egyházi épületek renoválása.
30. Doktor Gyula sajókazainci lelkész igazoló jelentése tudomásul vétetik.
31. Bethesda-kórház segítelyezése.
32. A susai haszonbéri szerződés jóváhagyatik.
33. A mályinkai rendkívüli egyházi adókimetés engedélyeztetik.
34. Parasznjai építkezések és rendkívüli adókimetés jóváhagyatnak.
35. Bartha Mihály sajóvámosi lelkész nyugdíjazási ügye.
36. Kun József varbói lelkész szabadságotási ügye.
37. Egyházlátogatási járások bcosztása.
38. Konfirmációi „Utmutatás“ véleményezése.
39. Jegyzőkönyv hitelesítése.

Birósági ügyek.

Közigazgatásiak.

1. Barcikai behivatalnokok fizetési ügye.
2. Susai fizetési ügy.

